tir. İnsanın bireysel olarak bedeninin ve elbisesinin temiz olması yeterli görülmemiş, evinin ve çevresinin de temiz olması istenmiştir. Bir başka temizlik türü de kalbin kötü duygulardan arındırılması olan manevi temizliktir. Sadece maddeden ibaret olmayan insanın sağlığı ve mutluluğu için dinimizde manevi temizlik de şart koşulmuştur. Bu iki tür temizlik yanında tamamen dini bir belirleme ve özellik arzeden hükmi temizlik de emredilmiştir. Düzenli ibadet ve ahlaki erdemlerle hedeflenen de esasen bu temizliktir.

İnsanın manen temiz olmasını sağlayan bazı temel ibadetlerin yapılabilmesinde belli maddi temizliklerin yapılması gerekli görülmüştür. Mesela, manen temizlenmeyi amaçlayan namazı kılabilmek için belli organların su ile yıkanmasını ve mesh edilmesini ifade eden abdest farz kılınmıştır.

Kur'an'da Peygamberimiz'in özelliklerinden ve görevlerinden bahsedilirken tezkiyeden de bahsedilmiştir. Tezkiye, insanların şirk, günah, cehalet gibi çirkin düşünce ve davranışlardan temizlenip arınmasıdır. Maddi temizlik olmadan manevi temizliğin (tezkiye) olması mümkün değildir.

Elbisesi, evi, bedeni ve çevresi istenilen şekilde temiz olmayan Müslüman'ın ibadeti de olması gereken niteliğe erişemez. **"Şüphesiz Allah çokça tövbe edenleri ve çok temiz olanları sever."**[4], **"Doğrusu, hem (maddi ve manevi olarak) temizlenen hem de Rabbinin adını anıp namaz kılan kurtuluşa ermiştir."**[5] ayetleri ibadet ve temizlik ilişkisinin ayrılmaz olduğuna işaret etmektedir. Bu ayetlere göre Allah'ın hoşnut olduğu kimse maddi ve manevi açıdan temiz olandır.

Maddi Kirlilik

Aslen veya geçici olarak temiz olmayıp hijyen kurallarına aykırı olan şeye pis yani "necis" denilir. Dinin pis olduğunu kabul ettiği nesnelerden birinin bulaştığı şey de "kirli" ve "pis" kelimeleriyle ifade edilir. Pislik taşımayan nesneler dinen temiz yani "tahir" olarak kabul edilir.

İslam'a göre bir şeyin pis veya temiz sayılmasında temel ölçü, ibadet temizliğine engel olup olmamasıdır. Buna göre ibadet temizliğine engel olan maddeler pis, olmayanlar ise temizdir. Şuna dikkat etmek gerekir ki bir maddenin ibadet açısından temiz sayılması, her durumda o maddenin yenilip içilmesinin helal olması anlamına gelmez. Mesela, içine zirai mücadelede kullanılan bir ilaç karışmış bulunan bir su ile abdest alınabilir. Ancak sağlığa zararlı olduğu için bu suyun içilmesi haramdır.

Allah, maddi ve manevi açıdan temiz olan kişiden hoşnut olur.

Dinen necis sayılan maddeler ana hatlarıyla şöyledir: Kan, domuz eti, sarhoş edici içkiler; insan ve hayvanlara ait idrar ve dışkı necistir. Etinin yenmesi ister helal isterse haram olsun, akıcı kanı olan kara hayvanlarından olup dini usule uygun biçimde boğazlanmadan ölen veya öldürülen hayvanların etleri de necistir.

4 Bakara suresi, 222. ayet.
5 A'lâ suresi, 14-15. ayet.